

Maricke Nieuworp

Nieuwe kansen voor Caribische filmcultuur

Interview met filmproducenten Rebecca Roos en Sulin Passial

Rebecca Roos.
Fotografie: David
Troeger

Sulin Passial

Dit jaar kunnen filmmakers uit Curaçao, Aruba en Sint Maarten voor het eerst aanspraak maken op selectieve steun van het Nederlands Filmfonds. In afstemming met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft het Fonds voor het beleidsplan 2021-2024 de aanvraagprocedure uitgebreid naar deze Caribische landen. Zeventien filmmakers, onder wie Rebecca Roos (Aruba) en Sulin Passial (Curaçao), volgden dit jaar een door het Fonds georganiseerde workshop, toegesneden op hun lokale situatie. Biedt toegang tot het Fonds hun nieuw perspectief?

'Tot nu toe waren filmmakers op de eilanden best afgesloten van hoe de internationale markt zich beweegt', zegt de Curaçaose film- en televisieproducent Sulin Passial (Pantalla Chica Productions). Ook Rebecca Roos (Rebecca Roos Productions), die als producent, regisseur en

scenarist op Aruba werkzaam is, stelt: 'Daadwerkelijke kennis over hoe de internationale filmindustrie in elkaar steekt ontbreekt hier grotendeels.' Dat komt mede door een gebrek aan opleidingsmogelijkheden en internationale kruisbestuiving. Beide makers juichen het initiatief van het Nederlands Filmfonds toe. Passial: 'Iedereen heeft een beetje gelobbyd om dit voor elkaar te krijgen. Het werd hoog tijd, want we zijn hier heel *eager*.'

Filmcultuur op de eilanden

De bioscoopcultuur op de eilanden wordt gedomineerd door Amerikaanse blockbusters. Filmproducties van de eilanden zelf komen weinig aan bod, omdat ze wegens geldgebrek nauwelijks

kunnen concurreren met het *production value* van Hollywoodfilms. Mede daardoor kunnen de meeste makers niet rondkomen van hun eigen filmwerk. Vrijwel iedereen is, zo zeggen zowel Roos als Passial, genoodzaakt commerciële klussen aan te nemen, zoals reclames voor de toeristenindustrie. Speelfilmambities worden vaak in de kiem gesmoord. Roos: 'Omdat het lokale fonds op Aruba er moeilijk van te overtuigen is dat fictiefilm een kunstvorm is, ben ik maar overgestapt naar het maken van cultureel-historische documentaires. Hoewel speelfilm mijn echte passie is.'

Lokale crews ontbreekt het aan ervaring met het maken van fictiefilms. Dat merkte Roos vooral toen ze werkte aan haar korte film *Paradiso* (2018), die ze onder meer kon financieren uit eigen vermogen, een bijdrage van het Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied en sponsoring. 'Mensen die op Aruba in de sector werken zijn dit genre niet gewend: het lange wachten en het werken met een cast. Dan sta je daar als producent, scenarist en regisseur iedereen happy te houden zodat ze niet van de set rennen. Je wilt het zo esthetisch mogelijk maken, dus heb je een betere gaffer (belichter) nodig dan bij een documentaire, bovendien kost het veel meer tijd en budget... Fictie is echt een heel ander beest.'

Op Curaçao is de culturele situatie iets beter, zeker sinds de komst van het Curaçao International Film Festival Rotterdam in 2012. Passial: 'CIFFR heeft de lokale filmcultuur een platform geboden voor het werk van lokale filmmakers en voor meer bekendheid gezorgd bij het Curaçaose filmpubliek. Filmmakers konden er actief netwerken en er was een competitie voor shorts waarvoor meerdere collega's werden geselecteerd - inclusief ikzelf. De afgelopen vijftien jaar werden hier een aantal speelfilms en korte films gedraaid. Daarnaast waren we allemaal actief in het commerciële film- en televisiecircuit dat vanuit Nederland en de rest van de wereld hier komt filmen. We kennen elkaar op Curaçao allemaal en komen elkaar steeds tegen in wisselende samenstellingen. Als er een speelfilm gemaakt kan worden zijn we allemaal blij, omdat we dat het liefste doen.'

Workshop opent deuren

In de lente van 2021 schreven Passial en Roos zich samen met vijftien andere deelnemers van Curaçao, Aruba en Sint Maarten in voor een online work-

shop, bestaande uit vier sessies. Deze bijeenkomsten waren toegespitst op distributie en marketing (door filmdistributeur Pim Hermeling), de speelfilm *Buladó* als casestudy (door regisseur Eché Janga en Kepler Film-producenten Derk-Jan Warrink en Koji Nelissen), een pitchtraining (door scenarioschrijver Daan Gielis en scriptconsultant Esther van Driesum) en een sessie over aanvraagprocedures met filmconsulenten van het Filmfonds zelf. Beide makers haalden veel uit deze meetings. Voor Roos was het deels een opfriscursus. Ze deed medio jaren negentig als assistent van producent René Seegers ervaring op met subsidieaanvragen. Roos: 'Die kennis is van dertig jaar geleden en ik ken de poppetjes niet meer. Er is veel veranderd en ik moet uitkijken dat ik niet leun op verouderde kennis.' Ook aan de informatie en het contact met de consulenten had ze veel: 'We vielen op Aruba tussen wal en schip wat betreft fondsen en infrastructuur, maar nu zijn er tenminste praktische mogelijkheden.' Ze zint inmiddels op een eerste aanvraag, wellicht als coproducent met bijvoorbeeld een deels Arubaanse crew, misschien als scenarist en regisseur. 'Eigenlijk kan ik nu al profiteren van de opgedane kennis van de workshop-sessies en dat is prachtig. Ik kan nu ook meedingen, ongeacht of ik het gevraagde niveau haal.' Maar het doel is duidelijk: 'Ik wil me kunnen meten aan filmmakers van internationaal niveau, maar ik wil bovenal máken!'

Passial heeft inmiddels twee aanvragen voor fictiefilms (een feature en een short) ingediend, waarvan de eerste al van positieve feedback is voorzien. 'Ik heb zelfs al een gesprek gehad dat ons op weg heeft geholpen.' Over de workshops is ze ook te spreken: 'Dit opent de deur voor makers op de eilanden om nog professioneler te worden. Ook autodidacte makers die hebben meegedaan hebben zo inzicht gekregen in wat je moet bedenken vóór je begint en hoe je je film later moet distribueren.' •

Maricke Nieuwdorp

is freelance (film) journalist voor onder andere *AD* en *de Filmkrant*. Ze schrijft ook voor filmfestivals als IFFR, IDFA, Cinekid en NFF. Fotografie: Bram Belloni